

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 2. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914. január 3

Politikai ujév.

Gróf Andrássy Gyula ujévi közleményében azt írja: „élet-halál harc folyik a magyar pártok között.“ Hogy mily ádáz ez a küzdelem, azt legjobban jellemzi gróf Károlyi Mihály nyilatkozata: „ugy kell küzdenünk, mint az anyatigrisnek.“

Ez a küzdelem már nemcsak felülmúlja a rendes parlamenti küzdelmek erejét, de veszélyt rejt magára a nemzetre, mint ezt Andrássy megállapítja ujévi üzenetében, hogy „a mai áldatlan állapotok néhány évi fennmaradása valódi nemzeti csapás volna.“

Mi, akik államfenntartó eszméket képzelünk, ezzel a harcmodorral nem azonosíthatjuk magunkat, mert e küzdelem már olyan, melybe a nemzetnek is bele kell szólnia s meg kell értenie mindenkinek, hogy ez a küzdelem már jobbára csak személyes sérelmek miatt folyik.

A politika az egzisztenciák tudománya és a politikában nincs engesztelhetetlenség. A nemzet élni akar, a nemzet konszolidációt akar s nem végnélküli harcokat, melyek életerejét sorvasztják. Voltak igazi nemzeti sérelmeink s még azokra is fátyolt borítottunk, nemhogy személyes sérelmekért áldoznánk fel nemzeti javainkat.

Csak sajnálattal láthatjuk tehát, hogy ugy a kormány, mint az ellenzék oly mereven állnak szemben, hogy békés megegyezésre semmi kilátás nincs, pedig a legközelebbi mult meggyőzött arról, hogy a nemzetnek erőgyűjtésre van szüksége. Gazdasági állapotaink sorvadnak, vállalkozási kedv nincs, mert a kül-

föld tőkét kivonta s közállapotaink ziláltsága nem kelt semmi bizalmat a külföld előtt, hogy tőkét ismét itt helyezze el. Köznyomorról lehet beszélni, melynek megszüntetése a legsürgősebb feladat.

Az a világháború, mely egész éven át fenyegetett, csak el van odázva, a Balkán még nagy veszélyeket rejt magában. Előbb vagy utóbb elkövetkezik a bukaresti béke fegyveres korrigálása s ki tudja, minő következményei lesznek annak reánk? Ki tudja, nem jutunk-e olyan helyzetbe, hogy a nemzet egysége életszükséglet lesz? Most is, ha a szláv népek megnövekedett önérzetével szemben erősen állott volna az egységes magyarság, talán nem kellett volna a bukaresti béke után a — zágrábi békében nekünk is szégyenletes áldozatokat hozni. Mert tiszta sor, hogy csak gyengességünk miatt voltunk kénytelenek a békét Horvátországgal annyi áldozat árán megkötni, háború nélkül csufos vereséget szenvedtünk.

A nemzet életének ezen nagyfontosságú pillanatában államférfiaink közül többen csak az élet-halálharcot emlegetik és semmi vizsgáló momentumot nem találunk, ami aggodalmainkat eloszlatná.

A horvát helyzet. Skerlecz Iván báró horvát bán tegnap reggel Zágrábbbó Budapestre érkezett és a déli felől folyamán megjelent Tisza István gróf miniszterelnök-nél, hogy az ujév alkalmából üdvözlje és egyszersmind beszámoljon a horvát politikai helyzetről. Skerlecz Iván báró tegnap este visszautazott Zágrádba. Ugyancsak Zágrádba utazott tegnap este Pejacsevics Tódor gróf horvát miniszter, a ki az ujévet Budapesten töltötte el.

Ki fizeti a Párispaták többköltségét?

Közigazgatási bizottsági ülés a városházán.

A esütörtöki ünnep miatt tegnap, pénteken délután tartotta rendes havi ülését a közigazgatási bizottság, amelynek rendes folyó ügyei közül kiemelkedett egy felelősség.

A Párispaták beboltozásának a Sztaroveszky-utcából nyitott új utcára terjedő részén, az ujonnan emelt épületek biztosítása érdekében erős ducolásokat kellett csinálni s ezen pótmunkák mintegy 11 ezer koronával emelték az építkezési költségeket.

Nagyvárad város törvényhatósága, mikor a pótmunkákat elrendelte, egyben utasította a polgármestert, illetve tanácsot, hogy kutassa ki, kiket és mily mértékben terhel felelősség azért, hogy megengedte az új építkezéseket, mikor már tudva volt, hogy itt fogják építeni a Párispaták csatornáját. A polgármester a közgyűlés határozata alapján ugy Kőszeghy József főmérnök, mint Altnóder Endre főmérnök-helyettes, Pikó János, Niesner Aladár mérnökök, Örömy Gyula és Csordacsics Ferenc v. építőmesterek ellen a fegyelmet megelőző vizsgálatot elrendelte.

Mindannyi nevében Kőszeghy József főmérnök felelősséget adott be a közigazgatási bizottsághoz, amelyet tegnap tárgyaltak s hosszú vita után a vizsgálatot beszüntette a közigazgatási bizottság többsége. Így a pótmunka költségeit a város fizeti.

Hlatky Endre főispán elnökele alatt jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Bordó Ferenc főjegyző, Németh István kir. pénzügyigazgató, Varró Domokos kir. műszaki tanácsos, dr Thury László v. főügyész, dr Mayer László v. főorvos, Baróthy Pál kir. ügyész, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, dr Istvánffy István árvaszéki elnök, Rád Ödön, dr Moskovits József, Sulyok István

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Molnár Imre gazd. felügyelő, dr. Molnár Imre aljegyző, Heringh Sándor tb. aljegyző.

A polgármester havi jelentése szerint december hónapban a közegészségügy általánosságban kedvező volt. A fertőtlenítő betegségek közül a kanyaró 188 esetben fordult elő, halálozás nélkül, a difteritis 14 esetben, 1 halálozással, vörheny 13 esetben, a hasi hagymáz 10 esetben fordult elő.

A járványkórházban 41 beteget gyógykezelték. A gyermekkórházban 90 fekvő és 228 járóbetegot gyógykezelték.

Született 84 fiú, 69 nő, összesen 153 gyermek. Elhalt 65 férfi, 62 leány, összesen 127 egyén. Öt éven alul elhalt 36 gyermek.

A közbiztonsági állapot decemberben normális volt. Lopás 133, csalás 13, sikkasztás 16, súlyos testi sértés 12, könnyű testi sértés 25 esetben fordult elő. Letartóztatva volt 22 egyén.

A jelentést tudomásul vették.

Fegyelmi a mérnöki hivatal ellen.

Ezután a Páris-patak beboltozásánál felmerült pótmunkák költségei ügyében megindított fegyelmet megelőző vizsgálat ellen beadott felelősségi írást.

A város polgármestere a felelősség és kártérítés tekintetében rendelte el a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot.

Ugy a saját, mint a mérnöki hivatal többi öt tisztviselője nevében *Kőszeghy József* felelősségi írást.

A felelősségi írást kifejtve, hogy a Páris-patak ezen részének csatornázásához a pótmunkálatként elrendelt erősebb ducolás szükségese az új házak építése nélkül is, a régi házak érdekében felmerült. Kifogásolja, hogy az új építkezésekért a mérnöki hivatal mérnökeit és építőmestereit akarják fegyelmi alávonni, holott azokért első sorban a városi

tanácsot és az építkezések előadóját terheli a felelősség. Parcellázás után kiadta a tanács az építkezési engedélyeket, de ezt nem is tagadhatta volna meg. A város késleltette a csatornázás kiépítését s ezért nem lehetett az építkezések előtt elkészíteni a csatornát.

Ha terhel valakit a felelősség, a bajt keresse a polgármester a tanácsban és az építkezési előadóban, ne a mérnöki hivatalnál. A polgármestert elfogultsággal vádolja a felelősségi írást. Kéri a polgármester által elrendelt vizsgálat feloldását. Ha azonban mégis elrendelnék a fegyelmet megelőző vizsgálatot, akkor szakértőt küldjön ki a város, a felelősségi írást pedig ragaszkodnak ahhoz, hogy részükéről a belügyminiszterium szakértőjét kérjék fel szakvéleményre.

Molnár Imre előadói javaslatában felelősségi írást, hogy a polgármester csak a tény megállapítására rendelte el a vizsgálatot. Ma még nincs arról szó, hogy ki a hibás, kit terhel a felelősség. Kéri, hogy éppen az ügy tisztázása végett rendeljék el a vizsgálatot. A belügyminiszteri szakértőre vonatkozó kérést utasítsák el.

Rimler Károly polgármester szólott először a kérdéshez. Telekfelosztást egy tulajdonos kért csak, de ezt is visszavonta az illető s ma sincs ilyen határozat. A főmérnök basáskodásnak mondja, ha megtagadták volna az építkezési engedélyt. Hibásak a mérnöki hivatal közegei, mert az előrelátás hiányával véleményezték az építkezéseket s később jelentették, hogy ezek az építkezések több kiadást okoznak a csatorna építésénél. A vállalkozó mutatott rá először, hogy erősebb ducolások kellenek az új házak építése folytán. Elsősorban az a felelős, aki a szakértő

véleményt adta, ahelyett hogy figyelmeztette volna a tanácsot a bekövetkező nagyobb költségekre. Bűnösség kimondásáról nincs szó, de az alapos vizsgálatra van elég ok. Különbösen a közgyűlés rendelte el a vizsgálatot. Kéri a felelősségi írást elutasítását.

Varró Domokos meddőnek tart minden vizsgálatot. Az esős esztendő okozta a nagyobb ducolás szükségét s a régi házak miatt is szükség volt azokra. Az nem változtat a dolgon, hogy előre számítottak-e a több kiadásra, vagy sem, az a fő, hogy meg kellett volna új építkezés nélkül is csinálni a pótmunkát.

Rádl Ödön úgy látja, hogy az előrelátás hiánya okozta a bajt, ha van baj. Műszaki közegeknek figyelembe kellett volna venni, hogy csatorna lesz ott építve, mikor az új építkezésekről volt szó. A dolgot tisztázni kell és pedig vizsgálatot, amely éppen a mérnöki hivatal közegeinek érdekében is szükséges. — A vizsgálat elrendelése mellett van.

Dr. Thury László v. főügyész osztja *Varró Domokos* véleményét. A régi házak is megrepedeztek, a ducolás dacára. A több kiadás bármiként bekövetkezett volna s ezért nincs szükség a további vizsgálatra. A mérnöki hivatal nem hibás.

Rimler Károly reflektál a *Thury* szavaira. A tanácsnak be kell tartani a költségvetést. A mérnöki hivatalnak tudni kellett volna előre, hogy több munkálatról lesz szó, ha az új építkezéseket keresztül viszik. Azt megkövetelheti a tanács a városi főmérnöktől, hogy figyelmeztesse az ilyen dolgokra.

Baróthy Pál csak azt veszi szemügyre,

AZ „ÉLET“ KÖNYVEI.

Megemlékeztünk már arról a 30 kötetes hatalmas gyűjteményről, amellyel az „Élet“ gárdája a magyar olvasóközönséget meglepi. Tíz kötet megjelent az elmúlt év végén; érdemes röviden az egyes kötetekkel is foglalkoznunk.

Prohászka Ottokár:

VILÁGOSSÁG A SÖTÉTSÉGBEN.

A székesfehérvári püspök, aki oly nagy tudós, mint amily nagy poéta-lélek és író-művész, az élet nagy örvényeiben és sötétségeiben a hitnek vigasztaló világosságát gyújtja meg előttünk, nemcsak azért, hogy éjszakánk a siron túl ne legyen sötét, hanem hogy már földi létünkben is össze tudjuk egyeztetni Istennek szolgálatát az életnek békeségével és igaz örömeivel. Nem hirdet aszkézist, mert ez a szenteknek kiváltsága, hanem számol az emberi természettel, anélkül, hogy gyengeségeinket bármiben is legyezgetné. *Prohászka* új műve nem ájtatossági könyv, hanem bennünket megértő, értünk aggódó és bennünket egy nagy szív legmelegebb érzéseivel szerető, igaz embernek a mi legfontosabb dolgainkat illető megfigyelései, tanácsai és szent ihlettségben papírra vetett költői gondolatai vannak itt egybegyűjtve.

Gineverné Győry Ilona: ANGOLOK.

Győry Ilona, a legismertebb magyar írónő, aki Angliában ment férjhez, a magyar sajtóban évek óta számos cikket írt az angol életről. Azok a tanulmányok, amelyeket most egy kötetben foglalt össze, szokatlanul elevenek és vonzó képet nyújtanak az angol társadalomról. Nem a turista felületességével ír az angolokról a szerző, hanem mint az angol társadalomnak egyik tagja és ir nekünk, akikhez ő szintén tartozik. Az angol leányról, az angol asszonyról, az angol háztartásról stb.-ről szinte fotografikus hűséggel írott tanulmányokat olvasva, valósággal beleélmodja magát az ember az angol életbe.

Fieber Henrik: MODERN MŰVÉSZET.

A modern művészet dolgairól egyre többet hallunk és olvasunk, — de ismerni azért még sem ismerjük eléggé az újabb művészi áramlatokat. Az a kritika, amit a napisajtóban olvasunk, mindig csak nagyon vázlatos és alkalmi dolog, nagyon gyakran pedig felületes és semmitmondó. *Fieber Henrik* általánosan érzett, re i szükségletet elégíti ki alapos, a dolgok mélyére ható s a laikusokat is tájékoztató tanulmányaival. A modern művészet törekvéseknek ez a mesteri ismertetése nem csupán tanúságot tesz a szerzőnek széleskörű és mély tudásáról, hanem közvetíti is e tudást a magyar intelligencia széles rétegeinek, amidőn megtanít bennünket az újabb

és legújabb művészi alkotásoknak helyes értékelésére. A nemesebb művészi irányok kedvelőinek kezében igen kedvelt, élvezetes olvasmány lesz ez a könyv.

Cholnoky Viktor: KALEIDOSZKOP.

Egy ujságíró, aki félelmetesen sokat tud, mindenestre ritka jelenség. Ilyen fenomen volt a korán elhunyt *Cholnoky Viktor*, akinek minden egyes cikke a tárgy legpontosabb ismeretével s az írásnak tökéletes művészetével készült. Egyéniség volt a szó meghatározottabb értelmében; egyéni volt a tudása és a módszere, amellyel ismereteit az olvasóval közölni tudta. Egy filozófus derűs nyugalomával, gyakran tréfálkozva írt a ma világtörténelmének nagy eseményeiről és apró epizódjairól.

Andor József: A TANITÓNÓ.

A szerző több mint két évtized óta jó ismerőse már a magyar olvasóközönségnek. A Budapesti Hírlap fedezte fel ezt az új talentumot és ez a lap közölte éveken át a *Cyprián* álnév mögé bujt szerzőnek a kisvárosi életből vett gyönyörű rajzait és lélekkel, meleg érzéssel tele elbeszéléseit. A Budapesti Hírlap után számos más ujságnak, hetilapnak és folyóiratnak vált szinte páratlan népszerűségű munkatársává *Andor József*. A tanitónó kétségtelenül legkiválóbb műve: egy kiforrott talentumnak alkotása, melyet a szerzőnek már teljesen kifejtett írói

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszarnya-ter 7 s.ám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínén is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

hogy szükséges volt-e a pótmunka s ezt megvilágítja Varró Domokos szakvéleménye. Olyan előrelátás hiánya nem forog fenn, hogy fegyelmet indítsanak.

A közigazgatási bizottság többsége Varró Domokos álláspontjára helyezkedett s a vizsgálat beszüntetését mondta ki.

Ezután néhány apróbb jelentőségű ügyet intéztek el s az ülés véget ért.

Uj év a pártokban.

A politikai pártokban lefolyt tisztelgésekről röviden következőkben számolunk be:

A munkapárt ujéve.

A nemzeti munkapárt küldöttségileg üdvözölte Tisza István miniszterelnököt. A miniszterelnököt Beöthy László volt kereskedelmi miniszter köszöntötte. A miniszterelnök válaszából a következőket közöljük:

— Tisztelt barátaim! Az évforduló alkalmával nemcsak előre kell pillantanunk, hanem hátrafelé is kell tekintenünk. Konstatálhatjuk, hogy az utolsó két esztendőben, igazán a legutolsó pillanatban sikerült azokat a törvényalkotásokat keresztülvinni, amelyek az ország és a monarchia védképességét biztosítják. Sikerült a jelenkor legnagyobb problémáját, a választójogot is oly módon megoldani, amely ezt a kérdést közmegegyezésre, hosszú időre elintézte.

A legközelebbi választás, amelynek időpontja gyorsan közeledik, remélhetőleg már ezen az új alapon fog megtörténni. Persze ezzel a reformmal nem állítottuk fel egy végső határát a jogkiterjesztésnek.

A jövő esztendő hivatása, hogy harcossá és lehetőleg a meglévő keretekben olyanná tegyük a hadsereget, amely fo-

kozza diplomáciánk akcióképességét. Ami a Horvát-Szlavonországgal folytatott tárgyalásainkat illeti, azok a jelenségek, melyek legutóbb lejátszódtak, csak növelik bennem a reményt, hogy a mostani többség lehetővé fogja tenni a két ezeréves nemzet együttműködését. Azt hiszem, nem hiába nyujtottunk nekik baráti jóbót.

Ami a románokkal folytatott megbeszéléseinket illeti, még nem vagyok abban a helyzetben, hogy részletes fölvilágosítást adhatnék. Hosszu évtizedek surlódásairól és elkeserítő emlékeiről van szó, amelyeket nem lehet röviden meg nem történné tenni. A választókerületek új beosztásával kapcsolatban kijelenthetem, hogy mindig azon az állásponton voltam, hogy a magyar nemzeti eszmén nem szabad esorbát ejteni. Másik fontos feladatunk az erőgyűjtés szempontjából a gazdasági fejlődés és itt nehéz viszonyok között a kormány első sorban a takarékoság a főfeladata.

A kormányzati intézkedések egész sorozatára van szükség, hogy az ország keleti részében és az ipari gócpontokban mutatkozó inséget elhárítsuk. Új javaslatokkal fog előlépni a kormány a vízszabályozás terén.

Ezenfelül meg kell mindent tenni az ipari pangás megszüntetésére, hogy tovább folyjanak a beruházások és építkezések. Itt is a legnagyobb nehézséget a pénzpiac helyzete állítja a kormány elé. Talán lehetséges lesz, hogy az árvíz és inség által megtámadott Erdély birtoktársadalmát az összerokadástól megmentsük.

A legfontosabb tennivaló a közigazgatás terén a közigazgatás államosítása. Foglalkozni fog a kormány az ipari munkásosztály sorsával annyira összefüggő munkásbiztosító pénztárak tarthatatlan helyzetével. Ez a szervezet az állami igazgatásnak és az önkormányzatnak minden hátrányát egyesíti. A kellő szakszervezetek felállításában látom a helyes önkormányzat megalkotását.

A függetlenségi pártban.

Gróf Károlyi Mihály üdvözölte Justh Gyulát, ki válaszában hangsúlyozta, hogy folytatnunk kell a küzdelmet nemcsak a mostani kormány ellen, hanem a mostani rendszer ellen is, úgy hogy az kivan zárva, ha ez a kormány eltávolított, mi a mostani többséggel hajlandók lennénk a meg-egyezésre. Mi az egész rendszer ellen kell, hogy küzdjünk. Nekünk gyökeres változás kell.

Kossuth Ferenc többek közt következőleg válaszolt az üdvözlésre:

— A mai politikai helyzetben a pártunk kitaró és az ország egész területére kiterjedő buzgó munkálkodására van inkább szükség, mint rohamok intézésére, mert szakias így lehet remény arra, hogy a közvéleményt felvilágosítjuk, hogy a mai kormányának és pártjának működése és alkotásai óriási veszélyt jelentenek az országra nézve. Apponyi lelkesedéssel fogadott válaszában megköszönte az üdvözlést s hangsúlyozta a jogrendért folytatandó további intenzív harc szükségességét.

Gróf Károlyi Mihályt Sággy Gyula üdvözölte, ki kijelentette, hogy a vezérek megtették kötelességüket. Most rajtunk a sor, hogy mi is tegyük meg a magunkét, küzdjünk megrabolt alkotmányunkért, mint az anyatigris, mikor legdrágább kincsét, saját véré, testének magzatát rabolják el.

Tisztelgett a párt Apponyinál is.

A néppárt.

A néppárt táviratilag üdvözölte gróf Zichy Aladárt, ki válaszában a szervezkedés szükségét hangoztatta, s a további harcra buzdított.

Az alkotmánypárt.

Az alkotmánypárt üdvözlő levelére irt válaszában gróf Andrássy Gyula egyebek között ezt írja: „Becsületbeli kötelességünk

készsége, biztos kompozíciója és színes festése emelt művészi magaslata. A regény mellé ebbe a könyvbe foglalta össze a szerző legújabb novelláit is.

Toma István: ÉLET ÉS IRODALOM.

A katolikus társadalomnak celebritásai nyilatkoznak ebben a kötetben az életnek és az irodalomnak egymáshoz való viszonyáról. Ha eddig mindig az volt a jeleszó, hogy az irodalom legyen állandó figyelemmel az életre, úgy most már elérkezett az ideje annak, hogy az élet, azaz a társadalom is ügyeljen az irodalomra, — ne engedje felburjánzani, ami káros és veszedelmes és pártolja azt, ami hasznos és üdvös. Ennek a kötetnek, melynek anyagát Toma István gyűjtötte össze fáradhatatlan buzgalommal és finomult izléssel, jóval nagyobb fele a katolikus írók egész seregének újabb munkáiból közöl egy-egy értékes darabot mintegy bizonyosságul annak, hogy a katolikus irányú irodalom már Magyarországon is nagyra nőtt s a legszebb jövődőt igéri.

Tömörkény István:

EGYSZERŰ EMBEREK.

Tömörkény István Szeged népének írója, szinte azt mondhatnók: a Homérosza. E színmagyar vidéknek nemcsak a népét, de a földjét, tüvét és vizét, a levegőjét s ősi, a pogány időkbe visszanyúló hagyományait nemcsak kitűnően ismeri és nemcsak sze-

relmes beléjük, de művészettel tudja őket megfesteni is. Sohase szépitgeti a valóságot, szereti a népet a maga szegénységében és hibáiban is; a böles ember megértésével itéli meg minden dolgukat s éppen azzal emeli fel őket, hogy mindenben igazságos irántuk. A magyar paraszt-életből vett apró zsánerképei utólérhetetlenek. A szinte meg sem mérhető művészi érték mellett fő jellemvonása Tömörkény írásainak, hogy az ő parasztjai sohasem izléstelenek; igazi magyar lélek van bennük, tisztességtudók a hangban és a modorban még a futóbetyárjai is. Sohase moralizál, — de amit alkot, az maga a kész morál.

Takáts Sándor:

RÉGI MAGYAR ASSZONYOK.

Az igazi, nagy vadásznak az a legmerészebb vágya, hogy oly vadonban járjon, amelyben ő előtte még utat nem taposott senki. A magyar történetírók közül Takátsban fejlett ki leginkább az a nemes passzió, hogy mindig oly nyomokon halad, amelyeken ő előtte még nem járt soha senki. Nem mások kutatásainak eredményeiből rója össze a maga munkáit, hanem minden történeti munkájához maga gyűjt össze minden kis porszemet. Az ő történeteit nemcsak a maguk egészében, de még részleteiben sem találjuk meg másutt sehol. Nem „forrásokból” ír, hanem az ő munkája a forrás, amelyből mások merithetnek. A régi magyar asszonyokról írott könyve is ily

egészen eredeti, friss alkotás; ebből tudhatjuk csak meg, hogy milyen volt a magyar családi élet a zivataros XVI—XVII. századokban. E rendkívül vonzó tárgyról kedves történetek keretében, kedvelt tárcáiró modorában ír a tudós szerző.

Kosztolányi Dezső: MODERN KÖLTŐK.

Kosztolányi Dezső, az újabb költői nemzedéknek ez a már külföldön is elismert alakja, ma határozottan a legkiválóbb műfordítónk. Ritka nyelvtalentum és páratlan virtuóz a verselés technikájában. Nincs költői érzés, amelyet újra át ne érezne. Nem egyszerűen fordítja ő az idegen költőket, hanem ő maga is átéli azoknak nagy érzéseit s ezeket a magyar nyelv muzsikájára szerinti újra versbe önti. Angol, amerikai, francia, olasz, német, spanyol, orosz stb. nemzetek legújabb poétai termését élvezte végig és kiválogatta belőlük a legszebb darabokat, számszerint mintegy negyedfélszázat.

Ambrus Zoltán: SZÍNHÁZI ESTÉK.

Ambrus Zoltán a legbecsültebb újságírók egyike. Irodalmi kritikái cikkei oly nagy és általános elismerésben részesültek, hogy szerzőjüket nemcsak a Kisfaludy-Társaság, hanem a Magyar Tudományos Akadémia is tagjainak sorába választotta. Ambrus a nyolcvanas évek elejétől kezdve minden valamirevaló színdarab bemutatásán jelen volt Budapest színházaiban, — talán ő az egyetlen

IGAZ VALÓSÁG!

1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.

1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona.

1 arany férfióra 39, 42, 45 korona.

1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.

1 ezüst karkötős óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.

1 acél- vagy nikelőra 4, 5, 6 korona.

1 női ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.

1 jó ébresztő óra 2,70, 3, 4 korona.

1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.

1 szép, valódi gyémántgyűrű 12, 15, 20 korona.

1 briliáns gyűrű 20, 25, 30 korona.

1 pár valódi briliánsfüggő 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.

Arany nyaklánc 8, 10, 12 koronától kezdve.

Arany karikagyűrű 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.

Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62-50 korona.

Arany női gyűrű 5, 6, 7 K.

Arany medaillon 4, 5, 6 K.

1 ezüst cigarettadoz 8, 10, 12, 15 korona.

6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.

Egy pár arany fülbevaló 8, 4, 5, 8, 10 korona.

Madó csakis készpénzért! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árakról és nem vásárol

HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.

minden lehetséges eszközzel harcolni. De le-
gyünk készek a békére is. A mai áldatlan
állapotok néhány éves fennmaradása valódi
nemzeti csapás volna.

A Sebes-Körözs Társulat ügyei

Mi van a Pekanovits-féle fegyelmissel?

A Sebes-Körözs visszabálozó és ármen-
tesítő társulat legutóbbi közgyűlésén viharos
jelenetek közben a jelenlegi igazgatófőmér-
nök feltűnő jelentést tett. Eszerint a szent-
andrásai közönség tulajdonát képező bizonyos
árterületet állítólag Pekanovits Imre volt
társulati főmérnök a saját nevére telekköny-
veztetve egy szomszédos birtokvétel alkal-
mával.

A jelentés érthető meglepetést keltett.
A közgyűlés nyomban fegyelmi vizsgálatot
rendelt el ugy Pekanovits ellen, mint az
ügyben közreműködött, jelenleg is alkalma-
zásban lévő két tisztviselő ellen.

Azóta folyik a vizsgálat. A közönség
kiváncsian tekint a fejlemények elé és meg-
van győződve róla, hogy Pekanovits Imre
teljesen ártatlanul kerül ki a telekátírási
dologból.

Az ügy mindenesetre nagy munkát ad
a tisztikarnak, mert évtizedes iratok, bonyo-
dalmas telekkönyvi akták tanulmányozására
van szükség, hogy teljes világításba helyez-
hessék a dolgot.

Az eddigi vizsgálat szerint a há-
rom tisztviselőt egyáltalán nem terheli semmi
néven nevezendő mulasztás vagy fegyelmi

len kritikus tanuja annak, amit a színpad az
utolsó harminc esztendő alatt produkált. A
rég klasszikus darabok felújításától kezdve
a drámairodalom legfrissebb terméséig, ösz-
szesen ötven színműről mondja el itt a vé-
leményét, oly rendkívül szellemes modorban,
hogy e munkáját olvasni van olyan tanulsá-
gos és élvezetes, mint mindezeknek a dara-
boknak az előadását végignézni.

Az 1914-ben megjelenő további kötetek
tartalma:

Babits Mihály: Irodalmi esszék.
Cholnoky Jenő: Három világrészből.
Endrődy Sándor: A pálya végén.
Horváth János: A mai magyar irodalom.
Izsóf Alajos: Tul a nagy vizeken.
Kosztolányi Dezső: Remeték.
Marki Sándor: Sugarak a multból.
Pethő Sándor: A szabadságharc.
Rákosi Jenő: A magyarságért.
Sebők Zsigmond: Színfoltok.
Sik Sándor: Énekszó a magasságból.
Szabó László: Száz esztendő a magyar kath.
egyház életéből.

Tarcai György: Magyar legendák.
Toma István: Varjak. Regény.
Trikál József: Filozófia.
Vass József: Szociális erőforrások.
És még több kiváló mű, melynek címe később
lesz megállapítható.

Változtatások jogát a szerkesztőbizottság fenntartja magának.

A 30 kötetből álló gyűjtemény ára díszes vá-
szenkötésben 195 kercora.

vétség. A kérdéses földterület még a nyole-
vanas években a Lónyai-családé volt. A
család a területet eladta, de nem a társulat-
nak, mint azt a közgyűlésen hitték, vagy a
községnek, hanem Pekanovits Imrének. Az
adásvétel által a kisajátítási jog is át-
származott az új tulajdonosra Pekanovits
Imrére.

A társulatnak tényleg szüksége van a
területre és most van az ügy a kisajátítás
stádiumában. A kisajátításnak már rég meg-
kellett volna történnie, több más birtokkal
egyetemben.

Hiszen a társulatnak rengeteg hasonló
ügye van, melyre csak évek, talán évtizedek
mulva kerülhet sor. Így került sor most a
szentandrásai földterületre.

Pekanovits Imre, mint a társulat volt
főmérnöke, már rég kisajátíthatta volna a
területet, de nem tette, mert akkor azzal
vádolhatták volna meg, hogy a saját érde-
keit akarja érvényesíteni. A kisajátítást ma
a társulat érdekei kívánják és Pekanovits
csak ezen az alapon ajánlotta fel a terü-
letet.

Az iratok Pekanovits és a másik két
tisztviselő ártatlanságát bizonyítják. A viz-
sgálat eredményéről a tavasszal tartandó
közgyűlésen tesznek jelentést, amikor reha-
bilitálni fogják az alaptalanul pellengére
állított tisztviselőket.

A társulat tavaszi közgyűlésére nagyban
készülnek. Az új árvédelmi munkálatok
szintén a tavaszi gyűlésen kerülnek szóba.
Ugyanakkor töltik be a pénztárnoki állást
is, melyet legutóbb rendszeresítették.

Akit a háboru üldöz.

Éhínség, döghalál Romániában. — „Mindennütt nyomor és nyomor...”

Fél éve már, hogy a Balkánon elsimul-
tak a véres hullámok. Az ellenséges esapa-
tok visszavonultak, az épen maradt katonák
hazamentek dolgozni, a családjuknak ke-
nyeret keresni. És ha innen messziről, indif-
ferens területről figyeljük a hadviselő orszá-
gokat, talán képesek vagyunk belenyugodni
abba a gondolatba, hogy már esend, béke
és megelégedettség költözött a balkáni váro-
sok és falvak falai közé. De ha véletlenül
az utunkba akad egy olyan ember, a ki a
háboru után berobotolta ezeket, most már
nagyon esendes országokat, borzalmas ada-
tokkal cáfolják le a távoliak meggyőző-
dését.

Vaszilin János 23 éves román ember.
Valamelyik eldugott kis oláhországi faluban
született, de nem akart parasztnak maradni,
hanem 16 éves korában kiment Franciaor-
szágba. Ott megtanulta a fegyvergyártás
mesterségét és mint ügyes, három nyelven
beszélő mechanikus szép fizetésű alkalma-
zott lett egy nagyiparosnál.

Most, miután Románia megívta vértel-
len háboruját az összetört Bulgáriával. Va-

szilin úgy gondolta, hogy a megnagyobbo-
dott hazájában önálló lehet, szépen virágzó
üzletet nyithat. Októberben összeszedte a
sátorfáját és 1800 frank készpénzzel leuta-
zott Bukarestbe. Üzlethelyiséget vett ki, be-
rendezte és megkezdte a vadászfegyverek
gyártását.

Csak hogy valamire nem számított Va-
szilin János. Nem számított pedig arra a
hallatlan nyomorra, ami Romániában tom-
bol. Belebukott mindenbe. A 1800 frank egy
hónap alatt eluszott. Azután munka után
nézett. Egyetlen olyan mechanikai vállala-
tot nem talált, ahol akceptálták volna. Az
iparosok maguk dolgoznak, mert örülnek,
ha annyit tudnak keresni, hogy ők megél-
hessenek.

És mit csinál ilyenkor az iparossegéd?
Bucsut mond a kapufélfának és gyalog el-
indul szebb irányba. Jön Magyarországra.
Gondolja, itt már még is megkezdődik a
jobb viszonyokkal bíró nyugat.

Vaszilin János 23 éves romániai mecha-
nikus így tett. Meg sem állott Nagyváradig.
Itt azonban már elfogyott a pénze. Kényte-
len volt felmenni a rendőrségre, hogy küldje
őt tovább, mert munkát nem kap és szeretne
tovább utazni.

Lapunk munkatársa beszélgetett Va-
szilin Jánossal. A beszélgetés francia és né-
met nyelven folyt le. A romániai, de elfran-
ciásodott Vaszilin a következőket mondta az
oláhországi viszonyokra vonatkozólag:

— Borzalmas áliapötök uralkodnak Ro-
mániában. Mikor becsuktam az üzletemet,
elindultam és az ország minden nagyobb
városát bejártam, hogy munkát kapjak.
Azonban mindenütt csak nyomort és nyo-
mort találtam. A kis városokban kenyérre
nem telik az embereknek. Vannak iparos és
földmives családok melyek csak koldulásból
élnek. Azonkívül a döghalál iszonyu pusztí-
tásokat végez. A háboruból hozták ma-
gukkal és a kevés kórház és orvos képtelen
megszüntetni, vagy csak megakadályozni a
különböző förtelmes betegségek terjedését. A
halálesetek egyre növekvő számát gyarapítja
az éhség. Csak a katonatisztek élnek feje-
delmi módon. Ők állandó vendégei a dus-
gazdag földbirtokosoknak, pedig nem érdem-
lik meg. Saját maguk nevetnek, hogy hő-
söknek nézik őket, pedig a kardjukat sem
emelték fel. Legfeljebb ha valamék közka-
tonát megverték. En most megyek vissza
Lyonba. Magyarországon sem igen lehet
munkát kapni, de itt legalább megtudnak
élni azok, akik már itt vannak. Kérem, ugy
elkeserített a román urak szívtelen kegyet-
lensége, hogy elfogom tagadni a román
nemzetiségemet. A milliók fakérget rágnak
és ők a katonatisztekkel pezsgőznek. Soha-
sem megyek többé közéjük. És nagyon sok
román iparos beszél így mint én.

Vaszilin János most várja, hogy vala-
honnán pénzt kapjon. El akar utazni oda,
ahová nem ér el a háboru nyomortól fekete
árnyéka.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól
kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában
Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

anol orvosi vasasztékban kapnátok: Irigátorok, fecskendők, gumi-
harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és minden-
féle szülészeti és betegápolási cikkek.

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak,
támgepek, midorek jutányos árban
és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419

Szilveszter éjszakája

Elmult minden nagyobb zavargás nélkül.

Szilveszter, a vén havas ur, aki minden évben pontosan megérkezik a végszóra, az idén nagyon szolid volt. Nagyvárad téli éjszakái is roppant zajosak szoktak lenni, minden Bémer-téri kávéház igen frekvenciát, talán azért nem tűnt föl olyan szeretlenül zajosnak, népesnek az elmult esztendő utolsó éjszakája.

Eddig sokkal veszedelmesebb volt ez az egyetlen éjszaka, a rendőri krónikák hemzsegték a véres esetektől. Az embereknek ilyenkor direkte kihágási kedvük van s a rendőrségen előre elkészítettek, kiürítették a fogdákat. Azonban egész éjjel egyetlen előállítás sem volt.

Ez mutatja főképpen, hogy szelidültek az emberek s az utca nem olyan vérmes. Nagy világvárosokban ezen az estén felfüggesztik az éjjeli csendháborításról szóló szabályrendelet hatályát. Hadd tombolja ki magát a nép.

Kolontáry János fogalmazó volt az inspekciós rendőrtiszt és kiadta parancsba a posztoknak, hogy nagyon kiméletesen kell bánni a jókedvű polgársággal. Ezért lehetett látni, hogy a rendőr még ujév első napján is felszedte a ledült polgárt, kocsit hozott és haza vitette. Általában igen humánusan viselkedtek a boldog mámorban élő felebarátjukkal szemben.

Annál hangosabban tombolt Szilveszter a kávéházakban. A mucsai duhajság kitört és eget kért. Éjfélkor éktelen ordítás, Kanibáli üvöltés üdvözölte 1914-et, a kávéházak csillárjai kialudtak, a pincérek sipoltak, a vendégek üvöltöttek, sőt a rossz nyelvek azt beszélik, hogy az összes színésznők, csöndes polgári asszonyok, akik eddig soha nem énekeltek, kaptak a ragyogó alkalmon és beleénekeltek az általános hangzivatárba.

A rendőrségtől összesen 14 kávéház váltotta ki a zeneengedélyt. Szóval mulatott egész Nagyvárad egy boldogabb ujév reményében.

Uj államtitkárok. A király a kereskedelmi miniszter előterjesztésére Neumann Károly, miniszteri tanácsosnak, a vasutügyosztály vezetőjének és Hollán Sándor miniszteri tanácsosnak, az elnöki osztály vezetőjének, az államtitkári címet adományozta.

Uri Jehéremű, «FOWNES»
keztyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

*** A polgármester és a főmérnök.** Bányai József mérnöki rajzoló ideiglenesen alkalmazta Nagyvárad városa a csendőrlaktanya részletrajzainak készítésénél s mikor ezen munkálatok elkészültek, a polgármester felmentette Bányait. Ennek dacára Kőszeghy József főmérnök még hónapokig foglalkoztatta az aszfaltozási munkák felügyeleténél Bányai Józsefet, akinek fizetését azonban a városi tanács nem folyósította. A városi közgyűlés elé került a dolog s itt is elutasították Bányait mintegy 700 korona követelésével, azon indokból, hogy fizesse ezen összeget az, aki a polgármester rendelkezése ellenére tovább foglalkoztatta. Kőszeghy József főmérnök a közgyűlés ezen határozata ellen felebezést adott be, amely szokatlanul erős hangon bírálja a polgármester eljárását és a közgyűlésen tett nyilatkozatát s azt hangulatkeltőnek és valótlannak mondja. Fejtegeti, hogy szükség volt a városnál Bányaira. Kéri, hogy a város fizesse meg az összeget. Arra nézve, hogy minden személyzeti dologban kérdezze meg a polgármestert, ez egyszerűen illusoriussá tenné az ő felelősségét.

*** Tisztelgés a keresk. és iparkamarában.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara beltagjai és tisztviselői Schwarz Izidor alelnök vezetése alatt tiszteltek dr. Moskovits József kamarai elnökénél, hogy az évforduló alkalmából tisztelőknek, ragaszkodásuknak kifejezést adjanak. Schwarz Izidor meleg szavakban üdvözölte a kamara elnökét, akinek odaadó, az ipari és kereskedelmi érdekeket oly intenzíven szolgáló buzgó tevékenységéért köszönetet mondott. Dr. Moskovits József lekötözött szívéllyel szavakban fejezte ki elismerését ugy a kamara tagjainak, mint a tisztikarnak működése iránt.

*** Esküvő.** Kerekes Géza városi könyvezető ma délelőtt fél 12 órakor esküszik örök hűséget bájos menyasszonyának: Kolbányi Margit tanítónőnek a várad-olaszi róm. katolikus plebánia templomban.

*** Szerkesztő változások.** Az új év több katolikus lapársunknál változást hozott a szerkesztő személyében. A Szatmárt megjelenő „Heti Szemle” szerkesztéséről Varjas Endre, a kitünő tollú író visszalépett s helyette a lap vezetését dr. Bakkay Kálmán papnöveldei aligazgató vette át. — A Kecskeméti Napló szerkesztőségében is változás történt. Dr. Popity János, a jeles szónok, a ki Nagyváradról ment át Kecskemétre lapszerkesztőnek, átadta a szerkesztői tisztet dr. Nyul Pálnak. Popity visszajön Nagyváradra s itt ügyvédi irodát nyit.

*** A Menhely ellenőre.** A miniszter dr. Pór Ernőné a XI. fizetési osztályban kinevezte a nagyvárad áll. Gyermekekmenhely ellenőrévé.

*** Tartalékos tisztek.** A hivatalos lap ujévi száma tartalékos tiszti kinevezéseket közöl a honvédség köréből. A nagyvárad 4. honvéd gyalogezrednél tartalékos hadnagyokká nevezettek ki: Hesz Elemér, dr. Kovács Gyula, dr. Turla Miklós, dr. Csulak Zoltán, Vas Oszkár, Sárosi Béla, Burján Ernő, Vágó Andor, Menczel Károly, Bauer Roland, Szalay Lajos, Klemencz Rezső, Blau Béla. A lovasságnál, a debreceni 2. huszárezredben: Török Olivér, Nadányi Imre. A tüzérségnél, a 8. honvéd táborigyűlésében: dr. Peczarszky Branislav, dr. Tuka Győző, Vámos Imre, Reisz Imre, Gerhard Győző, Wilhelm Róbert, Quincz Jenő, Gille Béla, Klein Artur, Jovicza Leo, Molnár Jenő, Halmos Győző. — Tartalékos zászlóskká nevezettek ki a nagyvárad 4. honvéd gyalogezrednél: Szentmiklóssy Imre, Jakab Izsák, Székely Lajos, Vermes Abrahám, Csillag Vilmos, Barát László, Kabdebó András, Molnár István, Sárffy Alfréd, Novinszky János, Buna János, Hoffmann Mihály. A lovasságnál: Hermann János és Gyarmathy Mihály a 7. ezredben. A tüzérségnél: Kohn Dezső, Müller Miksa, dr. Berchtold Gusztáv, Modsviloszky Elek, Büchler Leó, Gung Béla, Róth Benő, dr. Schaár Jenő, Schacher Frigyes, Szepesházi Felsőviz Bertalan, Bánki Ede, Ruzics György, Namoss Vladimir, Firinger Kamilló, Helle István, Földes Alfréd, Greff Vilmos, Pavlovich Emil, Brakatovich Sándor, Leppey Vilmos, Riger Aladár. Tartalékos hadapródok a 4. honvédgyalogezredben: Ország József a 8. honvéd táborigyűlésében pedig Sárosfalvi Bittó Gyula és Friedländer Vladimir nevezettek ki.

*** Ingyen fa, ingyen kenyér.** A nagyvárad premontrei rendház főnöke Szmekta L. Ödön 10 és fél méter hasáb fát küldött a helybeli szegények között való kiosztás céljából. A fát 10 szegény között már kiosztotta Kemény Ignác rendőrkapitány. — Erdős Zsigmond és neje 10 koronát, egy magát meg nem nevező egyén 3 koronát adományozott Ujév napján kenyér kiosztás céljából.

*** A Katolikus „Népszövetség” debreceni szervezetének ténfoglalása.** December 30-án folyt le Debrecen város V. kerületében a törvényhatósági bizottsági tagválasztás. A küzdelemben a Népszövetség is belement és a független polgárok pártjával megegyezve a maga részéről Molnár Kálmán szentszéki ülnök thereziánumi igazgatót kandidálta, míg a független párt dr. Gábor Jenő ügyvédet kiáltotta ki jelöltjének. A városi párt jelöltje két szabadkőmives korifens: dr. Szilágyi Imre ügyvéd, ki néhány nappal ezelőtt bukott ki a péterfiái kerületből és Szávay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkár, kit néhány nappal ezelőtt fosztottak meg jogtalanul használt virilis jogától. A városi párt őríasi megfeszítéssel dolgozott, hogy a maga két nevezetes és pártjukra életkérdést képező két emberét behozza. A katolikusokat mint, mindenkor, ugy most is teljesen ignorálták a választó polgárok vallási érzületével mit sem törődve, két szabadkőmivest jelöltek. A választás iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy egy országgyűlési képviselő választással vetekszik. A Népszövetség fényes diadalt aratott: a leadott 897 szavazatból 485 esett jelöltjére Molnár Kálmánra a függetlenségi jelöltre 454, míg a városi párt jelöltjei közül Szávay Gyula 434 dr

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESET BENAJÁNLAV.
TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.

KEPESELEK
ORVOSI KÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE”
ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményü

sérvkötőit, szuzpenzoriumok, fecskendők és beteg-
ápolási cikkeit, u. m. egyenestartók,
haskötők, agytálok, bidég,
anatómiai sérvkötők, amelyek a sérvet állan-
dóan visszatartják, műlá-

bak és művégtagok, gummi cikkek, hari-nyák stb. és a még fel nem sorolt cikkek.
Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és iparosoknak árendé-
mény.

Szilágyi Imre pedig 378 szavazatot kapott. A győzelem fényét emeli, hogy az V. kerület valóságos kincstári területe volt a városi pártnak és mindkét ellenjelölt sokkal szorosabb nexusban állott. Este fényes társasvacsora volt, melyen több felköszöntő hangzott el.

* A megszökött lelenc sorsa.

A Derecske felől Debrecenbe futó országúton tegnap reggel egy kis 10 éves fiucsót találtak a tanyai népek. A gyermek teste már meg volt dermedve s ha csak kevés ideig marad még a csikorgó hidegben, föltétlenül megfagyott volna. Az esetet bejelentették a debreceni rendőrségnek, honnan azonnal kiszállottak és a fiucsót beszállították a városházára. A kihallgatás során előadta a gyermek, hogy őt *Hardle* Ferencnek hívják és a nagyváradai gyermekmenhelyben volt előzőleg elhelyezve. A menhely kiadta egy derecskei kötélverőmesterhez gondozás végett. A mesternek azonban nagyon rosszul mehet az üzlete, mert a gyermeknek alig adott valamit enni. A kis fiu éhezett. Egy ideig tűrte az éhséget, de már tovább nem volt képes tűrni és megszökött a gazdától. Késő este, mikor a kötélverők már aludni tértek, a kis fiu egy szál kabátban, nadrágban elhagyta a házat és neki vágott a dermesztő éjszakának. Egész éjjel ment a fagyos uton, míg teljesen elerőtlenedve Debrecen alá ért és ott kimerülten roskadt az országútra. Huszonkét kilométer utat tett meg Derecskétől Debrecenig. A vékony ruhában isteni csoda volt, hogy meg nem fagyott. A vizsgálatot meg fogják indítani, hogy mennyiben felel meg a valóságnak a fiu sulyos vallomása. *Hardle* Ferencet egyelőre a debreceni gyermekmenhelyben helyezték el.

* **Szerencsemalac, mely nem hozott szerencsét.** Szerencsemalac által elkövetett könnyű testi sértés miatt kell számolnia a budapesti Kis Róma-kávéház tulajdonosának, kit *Blum Salamon* dunaparti buzarakomány-felügyelő következő beadvánnyal vádolt meg a budapesti büntető járásbíró előtt:

Tekintetes büntető járásbíró! Szíveszter éj-jelen gyanútlanul tértem a Kis Róma-kávéházba, nőmmel és orvosnővendék fiammal együtt. Nagy ri-csaj volt már tíz óraker, de a legnagyobb éjfélkor, amikor maga a tulajdonos, névszerint *Róth Emánuel* kezdte körül hordozni a szokásos malacot. Én, elvi okokból idegenkedem az ilyen mulatságoztól s mondtam is a tulajdonosnak, hogy »vigye tovább«. Én nem szeretek malacot csipkedni s ki nem állhatom a sivitását. Mindeztálal nevezett a szerencse-állatot az orrom alá tartotta s én, csak hogy szabaduljak ettől a mulatságtól, nőm és fiam röhgése közben megcsip-tem a már ugyis agyoncsipkedett s a fülén már vérző álatot. És, mintha csak ellenség lettem volna, a hasított körmü álat két hátsó lábával olyat rugott az areomba, hogy a szemüvegem darabokra törött és szilánkjai vérző sebeket ejtett az orromon s a szemem világa is veszedelemben forgott. A közönség nemhogy megriadt volna a látványon, hanem nevetve kiabálta: »ez a malac antiszemita!« Könnyű testi sértésért emelek panaszt a Kis Róma kávéház tulajdonosa, *Róth Emánuel* ellen s kérem őt legalább anynyi kártérítésre ítélni, amennyit egy ilyen vad malac megér. A panaszos 38 tanút jelentett be, köztük, mint beadványában írja, a legmegbízhatóbb *Berger Iván* kereskedelmi utazó, aki a szomszédasztalnál ült s az egyetlen volt, aki az eseten megbotránkezett.

* **Sikkasztó városi díjnak.** *Milotay* Sándor városi adóhivatali szakdíjnok felhasználván hivatali minőségét, minden megbízás nélkül eljárt egyik nagyváradai pénzintézetnél és itt három tételben összesen 970 korona kincstári illetéket vett föl. Erről hivatalos nyugtát adott, az összeggel azonban nem számolt el. *Milotay* a múlt héten elmaradt a hivatalból, ami gyanút keltett, hivatali felebbvalói megnézték a nyugtakönyvét, amiből kitűnt, hogy a jelzett összeget felvette, de nem számolta el. Elmentek lakására, ahol *Milotay* kijelentette, hogy betegsége miatt maradt el a hivatalból. A kérdéses összeget tényleg felvette és másnap délig ígérte, hogy beszállítja. Kollegái, ahelyett, hogy az esetről azonnal jelentést tettek volna a hivatalfőnököknek, abban a hi-szemben, hogy tényleg megtéríti másnapra az összeget, hallgattak az esetről. Erre *Milotay* egérutat kapva, megszökött Nagyváradról. A sikkasztást *Magyari Jenő* ügyosztályvezető csak tegnap jelentette *Lukács Ödön* adóügyi tanácsnoknak, aki rögtön jelentette az ügyet a polgármesternek s a rendőrkapitányi hivatalnak. *Milotay* Sándor apja egy székelyhidi gazdaember, tegnap megjelent *Lukács* tanácsos előtt és szerény anyagi helyzetére hivatkozással kijelentette, hogy nincs módjában a fia által elsikkasztott összeget megtéríteni. A rendőrkapitányi hivatal a jelentés vétele után azonnal intézkedett *Milotay* Sándor elfogatása, illetve köröztetése iránt.

* **Nagy hárfaeztély a Sas kávéházban.** A m. kir. nagyváradai honvéd zenekar ma, szombaton *Albert Ferenc* karmesterhelyettes vezetésével nagy hárfaeztélyt rendez. Műsor a következő: 1. „Castaldo“ induló *Moraesek*. 2. „Morvai hullámok“ keringő *Albert*. 3. Nyitány „Az alvajáró“ c. optt. *Zaytz*. 4. Nagy ábránd „Lohengrin“ c. op. *Wagner*. 5. a) „Ave Mária“ hárfá kísérettel *Bach-Gounod*. b) Bölesódal (hárfá kísérettel *Balassa*. 6. a) *Boccacio* dal *Suppé*. b) „Ide-oda“ tipegő *Albert*. Szünet. 7. „Mijön most?“ egyveleg *Kral*. 8. „Fenyők között“ dal (szárnykürt solo) *Leoben*. 9. „A cárnő udvaránál“ keringő *Ivanovic*.

* **A 48-as agg honvédeknek.** Az 1848-as agg honvédek felsegélyezésére *Csepregi Miklós* ácsvállalkozó 20 korona adományt küldött lapunk kiadóhivatalához. A honvédegyet elnökét kérjük, hogy az összeget kiadóhivatalunkban átvenni sziveskedjék.

* **Littmann Pepi a szegényekért.** *Littmann Pepi* kabaré énekesnő folyó hó 4-én este (vasárnap) az *Apolló* mozgószínházban fellép, amely közreműködésért fizetést nem vár s az ezen révén befolyó jövedelmet az ingyen kenyér beszerzéséhez kívánja adományozni.

* **Felülfizetések a Legényegylet előadásán.** A *Katholikus Legényegylet* újévi előadásán a következő felülfizetések folytak be:

Halász Gyula 20, *Gábrilly Lajos* 10, *Sürger Bertalan* 5, *Dr Lestyán Endre*, *Vinkler Jozefa* 4-4, *Dráveczky Zsigmond*, *N. N.* 2-2, *Ercsey Géza*, *Nagy István* 1-1, *Márton Lajos*, *Stettner N.* 60-60 f, *Semner N.* 50 f, *Movcziesek József* 40 f. Összesen 51 K 10 f.

A jószívű felülfizetőknek hálás köszönetét nyilvánítja az igazgatóság.

* **Ingtatlan eladás.** *Nagytelek-utca* 31 szám alatti ingatlanok (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Bészletes föltételek megtudhatók *Kossuth-utca* 3. szám alatti irodánkban. *Hungaria* cipőgyár r.t.

* **Tüzesetek 1913-ban.** *Grácz* Lajos tűzoltóparancsnok összeállította a Nagyváradon az 1913. évben előfordult tüzesetek kimutatását. E szerint az év folyamán összesen 85 tüzeset volt Nagyváradon. *Olasziban* 26, *Ujváros* 35, *Külváros* 2, *Váralján* 11, *Velencén* 10, *Csillagváros* 1, a kültelken 3. Kárral járt 17 tüzeset. A tüzek legnagyobb száma: 31 hanyagságból keletkezett. Megsérült 3 ember.

* **Kajcsi László a komádi pénzember.** Bizonyára még mindig élénk emlékezetében van a közönségnek *Kajcsi László* komádi segédjegyző szerencséje, mely a múlt évben hetekig beszéltetett magáról. *Kajcsi* 120,000 koronát nyert a sorsjegyen. Az egyáltalán nem várt szerenese beköszöntése pillanatában még nem tudta a szerény anyagi körülmények közt élő családnak, hogy mit fog csinálni a 120,000 koronával. Azóta teltek a hetek, hónapok s lassanként beleélték magukat a gazdagságba és elhatározták azt is, hogy mit fognak csinálni a pénzzel. Mint tudósítónk jelenti, *Kajcsi László* még pár hónapig marad a komádi község házában, mint segédjegyző és aztán független ur, tőkepénzes lesz. A 120,000 koronából 114,000 koronát a komádi takarékpénztárban helyezte el. Ennek ellenében a takarékbetétbevitelét az igazgatóságba, mint legnagyobb betétet. *Kajcsi László* pedig élni fog az igazgatósági honoráriumokból és a pénze kamataiból. Különben erre az elhatározásra a legutóbbi gazdasági válság birta rá. Mikor ugyanis a 120,000 koronát megkapta, a világ minden részéből tettek ajánlatokat különböző vállalatok létesítésére, azonban egyet sem talált elfogadhatónak. Legbiztosabbnak találta a betétkönyveket, melyek biztosan jövedelmeznek kockázattal nélkül.

* **A kamara értesítései.** Tudomására adjuk az érdekelteknek, hogy a benzintorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin kedvezményes árát 1914 január 1-től 1914 március 31-ig métermázsánként 24 (huszonnégy) koronában állapította meg a keresk. miniszter ur. — A kereskedelemügyi miniszter ur a hordóhitelesítő hivatalok működése tárgyában kiadott rendeletek hatályát azon városokra és községekre nézve, melyeknek szobanforgó hivatalaik átalakítására vonatkozó határozata bármely okból még végrehajtva nincs, 1914 június 30-ig meghosszabbította. — Értesítjük az érdekelteket, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur a denaturált iparsó árát az 1914 évre a következőkben állapította meg: a tiszta iparsó ára egyszáz métermázsán alóli mennyiségben métermázsánként 2 K 57 f, a tisztátalan iparsóé pedig 2 K 17 fillérben; egyszáz métermázsá, vagy azonfelüli mennyiségben métermázsánként a tiszta iparsónál 2 K 20 f, a tisztátalan iparsónál 1 K 80 fillér. Nagyvárad, 1914. jan. 2. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara. *Dr Moskovits József* elnök. *Dr Sarkadi Lajos* titkár.

* **Kedves megbízóimnak és ismerőseimnek** ez uton kívánok kellemes karácsonyi ünnepeket, egyben értesítem Önöket, hogy az ünnepek előtt a **Wolfram égők árát újra leszállítottam**, csillárokat és billenő lámpákat nagyon olcsón árusítok úgy hogy ajándéknak a legcélszerűbb meglepetés. **Most érkezett** igen sok **villamos főző és vasaló**, amelyeket szintén nagyon olcsón árusítok. Kérem szíves pártolásukat, tisztelettel *Stiern Bémer-tér* 3. Telefon 556.

* **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt *Szichta-fele* üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a *Polgári Takarékpénztárnál*.

Áruraktár leredukálása folytán
mélyen leszállított árak
Kossuth-utca
elején.

Kertész S. Sándor

női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vászna, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehérneműek

Paplanok. Szörme árak.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárak és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

x **Meghódította a hölgyeket** MILE JULIETTE elsőrendű melifűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett) Telefon szám 827.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejeitünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyitott **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

x **Nagy játék vásár!** Értesítjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u. m. francia babák, hintalovak, babakocsik, önműködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Fröbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, disztárgyak és plüsch árakban stb., az előírt árból 20 százalék engedménnyel árusítjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sas-épület (volt Radó áruháza helyiségébe).

x **Csodaszép mézédés csemegeszőlő!** Legoemesőbb hazai és tiroli **fajalmák!** Óriási tiroli **maróni**. Valódi debreczeni **pároskolbász**. Kitűnő fehér és piros **hegyi-borok!** **MERTZ NANDOR** csemegé-üzletében, Kőrös-utca, Telefon 448. sz.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá esipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Érdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Báli női atiasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrâu vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrâu v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehérneműek, uri divatickek legoicsőbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Rimanóczy-utca szenzációját** képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredei párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusítatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

x **Ezerféle játék** hűnek, leányoknak gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülők, manicűrök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párizsi Bazárban** Sas alatt.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Két jogász sétái a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legoegyszerűbből a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegceselt vasoszlopok, tüvegázak, vastotók, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testegyesít gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle rémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilonban, pneumatikonban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

A legszebb

Ujévi kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

Fogak és fogszorok ugy kaucukba mint aranyba fogtársa szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csepfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vínegázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb ujévi ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

* **A Korona Kávéházban** folyó hó 1., 2. és 3-án elsőrendű cigányzenekar hangversenyez. Vasárnaptól kezdve a 38-ik Rácz Laci női zenekara hangversenyez naponta változatos műsorral.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Mozikirály.

Vasárnap délután: Hónapos szoba. Este: Cigányszerelem.

Karenin Anna. Csütörtökön este zsufolt ház előtt volt meg a Karenin Anna reprize. Azért emeljük ki ezt az estét, mert ekkor játszott a szezonban először E. Kovács Mariska. A címszerepet kreálta azzal a rendkívüli melegséggel, amellyel mindig megrikatja ez a mélyes, sötét szerelmi dráma az egész színházat. E. Kovács Mariska örömmel játszott, a közönség tüntetőleg ünnepelte a nagy művészasszonyt, aki oly ritkán jelenik meg hálás publikuma előtt. Az ensembléről talán fölösleges is megjegyezni, hogy észre vehetőleg igyekezett stílusos játékot produkálni.

Kállay Jolán házassága. A nagyváradi színház primadonnájáról: Kállay Jolánról az az exotikus hír terjedt el, hogy férjhez megy egy török beyhez. A legautentikusabb forrásból jelenthetjük, hogy Kállay igen megy, de nem férjhez, hanem elmegy. Egyedül és nem is Nagytörökországba, hanem egy másik szimpla vidéki városkába. Azonban most már a hír szárnyán megy, magyarul reklámnak hívják és így mégis csak könnyebben esik a válás a váradi színpadtól.

Felhő Klári. Vizkereszt napjának estéjére Felhő Klárit, ezt az örökszép népszínművet adják a Szigligeti-színházban, még pedig oly szereposztásban, amely valóban előre biztosítja ennek az előadásnak a legteljesebb sikerét. A kitűnő népszínmű főbb szerepeit E. Kovács Mariska, Polgár Mariska és Bihari Ákos játsszák.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Teljes ülés a törvényszéken.

A nagyváradi királyi törvényszéken tegnap délelőtt Bary József törvényszéki elnök elnöklete alatt teljes ülés volt, melyen a törvényszék egész birói kara részt vett.

Bary József nagyhatású és szép beszédben üdvözölte bírótársait az Újév alkalmából. Visszatekintett az elmúlt 1913-ik esztendőre és megemlékezett a törvényszék múlt évi működéséről. Meleg szavakban parentálta el a birói karnak a múlt évben elhunyt tagjait, Biszterszky Elemér törvényszéki és Mile Mihály táblabírókat. Azután a törvény-

széket ért kitüntetésekéről emlékezett meg s lelkes és szép szavakban méltatta az előléptetett birók érdemeit. Végül a törvényszék múlt évi működésére tért át. Konstatálta hogy a nagyváradi törvényszék ügyforgalma az előző évekhez képest rendkívül megsokszorozódott, óriási és nehéz munkája volt a birói karnak, de a legmelegebb, legőszintébb elismerés hangján kell konstatálnia azt is, hogy a birói kar igazán példás szorgalommal felelt meg hivatásának s az idén dacára a megsaporodott munkának, mégis kevesebb a restancia, mint a múlt évben. Befejzésül bírótársainak továbbra is lelkes, fáradhatatlan, kitartó munkásságát kérte.

Ezután folyó, adminisztratív ügyeket intéztek el a teljes ülésen.

SPORT

A NAC ülése. A NAC választmánya ma, szombaton este fél 9 órakor a Pannónia-kávéház különtermében ülést tart. Kéretnek a választmány tagjai, hogy az ülésen pontos időben és teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Jég a Sport-téren. Ha a hidegre fordult időjárás meg nem változik, holnap, vasárnapra a Rhédey-kerti Sport-téren kitűnő jégpálya áll a korcsolyázók rendelkezésére. A jégpálya használhatóságát a Kishid-főnél kitett lobogó fogja jelezni.

TÁVIRÁTOK

Megsemmisített választás.

Budapest, jan. 2.

A múlt év december 19-én az Orsz. Munkásbiztosító Pénztár elnökévé Lukács Józsefet választották. A választást megfélebbítették s az állami munkásbiztosító hivatal megsemmisítette a választást. Február 1-re új választást tűzött ki.

Bulgária köszönete.

Lugos, jan. 2.

A balkáni háboru alatt igen sok bolgár menekült jött át az Aldunán Magyarországra. A bolgárokat az orsovai és környékbeli lakosság segítette és biztosította a megélhetésüket. Ezért most a bolgár kormány köszönő iratot intézett ellene Zoltán főispánhoz.

Véregző diák.

Münster, jan. 2.

Egy Wohl nevű gimnázista hirtelen megőrült és őrjöngésében borzalmas vérengzést vitt véghez. Agyonlőtte az édesanyját, a nagynénjét, a bátyját s a nővére is csak nagynehezen menekült előle. Kiszaladt az utcára és berohant egy templomba. A diák mindenütt a nyomában volt, míg végre a templomban sikerült ártalmatlanná tenni az őrült fiut.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	842.50
Osztrák hitelrészvény	—	634.—
4%-os koronajár. védék	—	82.85
Osztr. magy. államv.	—	710.50
Jelzálogbank	—	435.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	524.—
Hazai bank	—	289.—
Magyar bank	—	531.—
Keresk. bank	—	3830.—
Rimamurányi	—	641.—
Salgótarjáni kőszén	—	736.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1005.—
Közuti vasut	—	629.—
Városi villamos	—	348.—
Adria	—	578.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	—	11.44
Októberi rozs	—	—	7.27
Áprilisi rozs (1914)	—	—	8.66
Októberi zab	—	—	7.93
Áprilisi zab (1914)	—	—	7.46
Tengeri 1914 májusra	—	—	6.55

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT** GY. és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalom és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Meghívó.

A Nagyváradi Hitelbank Takarékos és Segélyszövetkezet

9-ik évi rendes közgyűlését

1914. évi január hó 14-ik napján d. e. 11 1/2 órakor a Nagyváradi Hitelbank r. t. üzlethelyiségében fogja megtartani, melyre az üzlet-részjegyekkel bírótat azennel tisztelettel meghívja:

az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az évi mérleg illetve osztalék megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak felmentése iránti határozat.
4. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal nyújtandók be.

Két középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

— fizetéssel — felvétetik

a Szent László-nyomdába.

Pecze-Szöllös és vidéki Takarékszövetkezet és Segélyegyleti Szövetkezet.

Meghívó.

A «Pecze-Szöllös és vidéki Takarékszövetkezet és Segélyegyleti Szövetkezet» 1914. január 11-én vasárnap délután 1/2 4 órakor tartja meg

16-ik rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. A mérleg, továbbá a nyereség és veszteség-számla bemutatása.
2. A haszon felosztási tervzet bemutatása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok 10. §. szerint öt szövetkezeti tanács tag egy évre választandó.
5. Esetleges indítványok, ha azok 3 nappal a közgyűlés előtt benyújtva lettek.

VAGYON

Mérleg-számla.

TEHER

Főkönyv	K	f	K	f	Főkönyv	K	f	K	f
33			1569	23	1			37195	
14					3	7519	40		
			3062	06	4	7727	80		
5	66085				2	6896		22143	20
			106145		15			56539	90
	40060				20			1850	
8	4209				21				
9	3550	40							
7	1343	40	9102	80	12			1157	
19			260	70	35			100	
36			3000						
28			440	74		457	06		
						4108	37	4565	43
			123580	53				123580	53

VESZTESÉG

Nyereség- és Veszteség-számla.

NYERESÉG

Főkönyv	K	f	K	f	Főkönyv	K	f	K	f
34								457	06
			2155	70	12			8163	35
37			275	13	11			295	66
16			2962	56	31			188	07
30			296	25	10			92	23
12			1157		13			1733	46
	457	06			22, 23, 24, 26			482	24
	4108	37	4565	43					
			11412	07				11412	07

Várad-Szöllös, 1913. december 31-én.

Schmidt Antal
pénztárnok.

Katona János
vezérigazgató.

Szlafkay István
könyvelő.

IGAZGATÓSÁG:

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Béres István Petrás János

Lövenstein Zsigmond
fel. b. elnök.

Bogdándy Gusztáv Reteg Ignác

Krajcsy György

Mihalek István

Fernbach Antal

Szlafkay Ferencz

NYÍRNYEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vegek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztit-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikkeket, ugymint:
**disz- és igás-szerszá-
mot**, nyerges és versenyostoro-
kat. Kivánatra megrendelés után
is készítik a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig, **feltűnő
szolid árak mellett.**

Ujévi ajándék.

Fél árban sikerült bevásárlásaimat
eszközölnöm, miért is abban a kellemes
helyzetben vagyok, hogy legújabb divatu
fűzőimet és fűzővédőimet a legjutányo-
sabb árban árusíthatom, addig míg a
készlet tart. Szíves pártfogást kérve
vagyok teljes tisztelettel

Rosenzweig Róza,

Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

**A
jó bornak**

nem kell czégör

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitérő saját termé-
s borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **abonensek naponta
felvételnek.**

Ha tisztán kezelt jó
minőségű és izléses

fűszer és csemegeárukat

előnyösen és jó kiszolgálás mel-
lett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege kereskedését,
bor, pezsgő, degyümölcsök és csokoládék nagy
raktára, kávé és tea közvetlen behozal.

**Uj! Csipke, himzés és Uj!
harisnya üzlet Uj!**

nyílik meg december 23-án
Rákóczi-ut 5. sz. a. Eddig még
nem létezett ousó árakkal.

Tisztelettel

Friedman Jenő.

**Melocco Péter cementárugyár és
építési vállalat részvénytársaság**

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel
gyártott karmanlyus
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdara-
bokat, csömöszölt és vasbetetes, vala-
mint portlandcement csöveket, kút-
gyűrűket stb.

**Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.**

Elvállal:

Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerű építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

**Eredeti
Meteor kályhák,
kályhatalcák és ellenzők,
fa- és széntarték,**

**valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.**

Tarsoly és Risztó

**különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.**